

Mesela

Erdoğan TOKMAKÇIOĞLU

Kafamda, kafamın içinde, içinin ta içinde olabilecek, olmayacak onca düş, onca hayal, onca istek, onca beklenti... Kimi akla yakın, kimi saçma sapan, akıllara ziyan... Kimi aptalca, kimi safça; çocukça kimi, kimi bilgece... Olmamış, olmayacak, olmuş gibiler, “mesela”lar...

Mesela; “Kapı kolunu çevirerek odadan içeri girdim.” demek ne demek?.. Neymiş yani kapı kolu?.. Kim oluyormuş o?.. Allah Allah!.. Gözlerimi dikip şöyle sert sert bir baktım kapıya... Ağzımdan “Açıl susam açıl!” filan diye de bir laf çıkmadı; sadece “Açılısana be kapı!” diye geçirdim içimden...

İşte o kadar...

Kapı, boyun eğdi buyruğuma, açıldı yavaş yavaş ve gıcırdayarak!

Ne demek “gıcırdayarak”?.. Bu kez “Doğru dürüst, efendi efendi açılısana ey kapı!” diye geçirdim içimden...

Heyt be!..

O, gıcırdayarak açılan kapı var ya; önce, kapandı!.. Ardından yine yavaş yavaş açılıverdi... Ama, hiç gıcırdamadan, efendi efendi, paşa paşa açıldı!..

İçeri girdim...

Oda da ne odaymış ha!.. Çırılçıplak!.. Bomboş!.. Mobilyasız, sandalyesiz, koltuksuz, masasız, sehpasız; duvarlar badanasız, pencereler perdesiz, her taraf kir pas içinde; tavanda köşeler örümcek bağlamış!..

Olmaz olsun böyle oda!..

Olmaz olsun da nasıl olsun oda?..

“Mesela” şöyle olsun:

Her noktasına hamaratlar hamaratı bir kadının eli değmiş, her yanı pırıl pırıl, köşelerdeki örümcekler alınmış; ama öldürülmeden, zedelenmeden, incitilmeden, besmele çekilip usulca alınıp bahçeye salınmış... Pencerelerde, ok atan bir eros motifli tül, ayrıca koyu kırmızı kadife perdeler... Duvarlar çok açık

Öykü

mavi renkli badanayla pırıl pırıl yapılmış; yerde santimetre karesinde seksen ilmik bulunan İsfahan halıları...

Sonra o mobilyalar...

İnsanın içini ürperten, insanda düğme ilikleyip saygı duruşuna geçme hissi uyandıran mobilyalar!..

Üç köşede vakarla bekleyen Tudor üslubu üç koltuk!..

Rokoko üslubu, çevrelerine neşe saçan sandalyeler!

O ağırbaşlı, hepplewhite üslubu üçlü kanepel!..

Aynalı, ahşap kaplama, mermer önlüklü, geniş hacimli, I. Elizabeth tipi anaç konsol!..

Uzun, lake ayaklı, Romen rakamlı saat!

Ceviz, işlemeli, kakmalı, oymalı, kristal camlı, içi antika fincanlar, bardaklar, sürahiler, enfiye kutularını, çeşitli bibloları barındıran I. Elizabeth dönemi ciddi ve soylu duruşlu o koca dolap!..

En uygun yerde James üslubu üç raflı, her an hizmet etmeye hazır bir büfe!..

Sakin bir köşede Erzincan malı, altından bile değerli, döğme bakırdan, hiç kalay görmemiş ve görmeyecek, içi yarı yarıya meşe kömürü külüyle dolu kocaman bir mangal!.. Mangal yürekli kocaman bir mangal!..

Erken George dönemi, üzerinde gümüş işlemeli, içinde her an kalkıp oryantal dans yapacaklarmışçasına duran Hacıbekir lokumları istiflenmiş bir tabak bulunan odanın orkestra şefi gibi duran bir masa!..

Kapının tam karşısında, dünyanın hemen bütün istasyonlarını alabilen, kısa orta uzun dalgalı, dokuz lambalı, Alman malı bir salon radyosu!..

Üzerinde sedef kakmalı antika bir telefon bulunan, XV. Louis tipi bir sehpa!..

Ne oda ama, ne oda!..

İnsan girmeye, bakmaya, oturmaya kıyamaz!..

Geri geri giderek, çıktım odadan dışarı olanca saygımla!..

Ben, kapıya “Kapan ey kapı!” demeden, kapının kapanmasını zihnimden bile geçirmeden, kapı kendiliğinden kapanıverdi yavaş yavaş, gıcırdamadan, efendi efendi, paşa paşa!..

Merak bu ya; ne oluyor diye, bu sefer kendim gidip açıverdim kapıyı!..

Açmaz olaydım!..

Oda, ilk gördüğüm gibiydi; bomboş, tam takır kuru bakır, inler cinler top oynuyordu içinde... Onca mobilya uçup, kaybolup, yok olup gitmiş, sırta kadem basmıştı!..

Nedense, kızdım kendime...

Uçmuşsa uçmuş, kaybolmuşsa kaybolmuş, yok olup gittiyse yok olup gitmiş, sırta kadem basmışsa sırta kadem basmıştı!..

Allah Allah!..

Bana ne?..

İşi gücü bırakıp odayla mı, odadakilerle mi uğraşacaktım yani?..

Ben de ne yaptım?.. Çıktım sokağa!..

Sokak da ne sokak ama, ne sokak!..

Sokakta sıra sıra ağaçlar... Belli aralıklarla dikilmiş ağaçlar... Yan yana ağaçlar... Sık sık ağaçlar... Ağaçlar, ağaçlar, ağaçlar!.. Sokağı yapay, görgüsüz, kargacık burgacık bir garip ormana çevirmişler!..

Sokakta boydan boya evler, apartmanlar. Betonun o soğuk, o kurşuni, o can sıkıcı, o kötümser, o karamsar renkleri...

Bir tek ağaçların yapraklarının yeşiliyle gökyüzü mavisinin eli yüzü düzgün, sevimli... Ama ağaç gövdeleri?.. Ağaç gövdelerinin o kendilerine özgü, doğal, gelgelelim kişiliksiz, sıradan kahverengimsi renkleri!.. Gri, yeşilimsi, sarımsı bir tuhaf renkleri o ağaç gövdelerinin!..

İnsan hiç cebinde yağlı, sulu, kuru boyalar, fırçalar, paletler filan taşır mı?..

Başkalarını bilmem... Bilmem ama “diyelim ki” ben taşırım!..

Cebimde ne kadar boya varsa; doğada olmayan, sadece ve sadece anaokulu öğrencilerinin yaptıkları resimlerde olan o boyalardan ne kadar varsa bir bir çıkarıp döktüm orta yere... Aldım elime fırçayı; oturdum sokağın orta göbeğine, başladım her bir şeyi kendi istediğim, aklıma gelen, hoşuma giden renge; doğada bulunması imkânsız, benim yarattığım, bulduğum, keşfettiğim sıcak, sımsıcak, aykırı, sevimli, yaramaz, cıvıl cıvıl, iyimser, yaşam dolu renklere boyamaya...

Önce apartmanları, evleri o beton yığınlarını boyadım... Her birini başka renge... Mor, kırmızı, eflatun, turuncu, çingene pembesi, saman sarısı, nar kırmızısı, gök mavisini, menekşe rengi, yumurta sarısı, mor, bordo, turkuaz, deve tüyü, toprak rengi ve daha bir dolu renge... Rengârenk oldu bütün evler, apartmanlar; betondan değil, renklerden yapılmış gibi oldular hepsi... Şöyle bir bakınca sanki canlılarmış, kimildayacak, yürüyecek, nefes alacak, konuşacak, şarkı söyleyeceklermiş gibi geliyordu o eski beton yapılar...

Sonra ağaçları boyadım bir bir dilediğim renklere... Bazılarını ünlü futbol takımlarının renklerine boyadım... Sarı-lacivert, sarı-kırmızı, siyah-beyaz!..

Derken insanlar; sokaktakileri... Unutur muyum hiç onları?.. Onları da boyadım genç, yaşlı, çoluk, çocuk, kadın, erkek, hepsini, her birini, tümünü, alayını... Boyayıp rengârenk yaptım!.. Mor insanlar, sarı insanlar, maviler, pembeler, yeşiller, kahverengi insanlar, alaca bulaca, rengârenk insanlar...

Oh be, oh be!..

Amanın ne hoş oldu, ne güzel oldu, ne has oldu, ne cümbüşlü oldu, ne güleç oldu, ne sevimli, cana yakın, ne içten, ne mutlu oldu sokaktakiler; sokak!..

İnsanları boyar da kedileri, köpekleri, kuşları unutur muyum?

Unuturum!..

Sokak var ya sokak; mavi, yeşil köpekler; mor, pembe kediler; gök mavisi kargalar, turuncu serçeler, eflatun kumrular, cam göbeği renkli güvercinlerle dolu... Ne dolması, ne dolması?.. Doldu da taşıtı!..

Her yerini, her yerini boyadım, boyamadık noktasını bırakmadım sokağın...

Sokak var ya sokak; ne biçim sokak oldu, anlatamam!..

Alev kırmızısı gökyüzü!..

Saman sarısı bulutlar!..

Şerit şerit kıvrıla uzaya, küçüle küçüle giden lacivert, mavi, sarı yollar, caddeler; siyah, kahverengi, yeşil, sarı orman... Gökyüzünde kırmızı kırmızı oklar saçan, kenarları alev alev tutuşmuş, yuvarlak, süt beyaz bir güneş!..

Öf be!..

Sokağa bak sokağa!..

Sokak renk renk... Sokak rengârenk... Alacalı bulacalı, açıkly koyulu, türlü çeşitli, ışıklı karanlıklı, gölgeli güneşli, hareli dümdüz, bir cümbüş, bir kıyamet, bir düğün bir dernek, bir çengi bir çalgı... Yani, nerden baksan göz kamaştıran bir sokak!..

Eh, şunun şurasında biz de insanız; bizim de kamaştı gözlerimiz... Fena hâlde kamaştı...

Kamaşınca da kapatıp yumdum gözlerimi...

Sen misin yuman?..

Gözlerimi açınca bir de ne göreyim; ortalıkta benim o rengârenk sokağımdan, sokağımın rengârenk apartmanlarından, insanlarından, ağaçlarından, yollarından, caddelerinden, kedilerinden, köpeklerinden, kuşlarından eser kalmamış!..

Her bir şey yine eskisi gibi; her tarafta, her şeyde o soğuk, o kurşuni, o itici, boğucu, can yakıcı, berbat, o donuk, o sönük, o karamsar, kötümser renkler!..

Hay Allah!.. Gördün mü sen?..

Canım bir sıkıldı, bir sıkıldı...

Bir efkârlandım, bir efkârlandım...

Ben de ne yaptım; doğruca bizim kahvenin yolunu tuttum; gidip demli bir çay içer, efkâr dağıttırım diye... Kahve dediğin iki adımlık yol... Gidip oturuverdim bir masaya, çayımı söyleyip başladım beklemeye... Sağıma baktım, soluma baktım, kahvede benden başka bir müşteri yoktu, yapayalnızdım, tek başındım... Bir tanış gelse, gelse de iki lafın belini kırıp muhabbet etsek diye geçirdim içimden... Gelir birileri diye “varsayarak” sürdürdüm beklememi...

Sen misin birilerinin gelmesini varsayan?.. Aradan bir iki dakika bile geçmeden kapıdan sırayla yeni yeni, o ana kadar hiç görmediğim, hiçbiriyle tanış olmadığım müşteriler sükün ettiler!.. Adamları, bırakın tanış olmayı, hepsi yabancıydı, ecnebiydi, bizim memleketli değildi!.. Kimler miydi gelenler?.. Şunlardı: Bir Fransız, bir Alman, bir İtalyan, bir Kızılderili, bir Eskimo, bir Rus, bir Arap, bir Acem, bir Japon, bir Çinli... Bir dolu yabancı...

İçeriye giren, yüzüme bakıp kendi dilleriyle bana bir şeyler söyledi... Herhâlde “Merhaba, selam, günaydın!” filan dedi... Fransız “Bonjour!”, İngiliz “Hello!”, Alman “Guten Tag!”, İtalyan “Ciao Saluta!”... Kızılderili elini havaya kaldırıp sadece bir “Ugh!” sesi çıkartmakla yetindi gırtlığından... Eskimo, tüm direnmeme rağmen burnunu burnuma sürtüp beni selamladı... Ötekilerin ne dediklerini pek anlayamadım... Ama, Arapla Acem’in dediklerini hemen anladım... Onlar, “Selamün aleyküm!” demişlerdi... Bir de Çinli var... “Oho Poho!” dedi bana... Bunun yıllar öncesi “İyi misin, değil misin?” demek olduğunu, “Oho!” nun “İyiyim!”, “Poho!” nun “Değilim!” anlamına geldiğini öğrenmişim nasılsa; bu nedenle Çinliye yanıt vererek “Oho!” dedim!..

Daha bir yığın yabancı, hangi memleketten olduklarını anlayamadığım insan doldu kahveye; hepsi çay söyledi kendine; çay derlerken de ya bizim gibi çay dediler ya da bu sözcüğe çok benzeyen sözcükler çıktı ağızlarından...

Doldu taşıtı kahve... Neredeyse oturacak yer kalmadı...

İyi, hoş da en son gelenlerin hepsini ilk kez görüyordum... Giysileri çok tuhaftı... Eski tarihî filmlerde oynayan oyuncularınkine benziyordu giyindikleri... Tarih öncesi zamanlardan, çok eski zamanlardan bir yolunu bularak çıkıp gelmişlerdi sanki!.. Konuştukları dilleri de ilk kez işitiyordum...

Bende bir merak, bir merak... Kimdir bunlar?.. Hangi, dilleri konuşuyorlar diye... Meraktan çat diye çatlayacaktım nerdeyse...

En sonunda ne yaptım o zaman?..

Entelektüel görünümlü, tarih uzmanı olduğu hemen herkes tarafından ilk bakışta kolaylıkla anlaşılabilir ve adı mutlak suretle Hans olan; açık renk tenli, saçlı ve gözlü, sağlıklı bir beden yapısına sahip, yüksek ihtimalle Bavyeralı bir Alman bulup kendisinden rica ettim:

- Alman kardeş, Alman kardeş; buraya ilk gelenlerinizi; siz Alman, Fransız, İngiliz, İtalyan filan hepinizi tanıdım... Ama, şu son gelen garip kılık kıyafetlilerden hiçbirini tanıyamadım... Kim bunlar?.. Hangi dille konuşuyorlar?.. Lütfen anlatır mısınız?..

Alman kardeş Hans, “Nutirlich!” dedikten sonra başladı anlatmaya:

- Bunların hepsi tarih sayfalarından çıkıp gelmiş kişiler!.. Geldikleri yerlerin, ülkelerin birkaçını sayayım: Sümer, Asur, Kalde, Finike, Hitit, Lidya, Eski Mısır, Urartu, Babil, Pers, Isparta, Atina, İbrani, Minos, Roma, Eski Çin, Aztek, İnka... Bunlar, geldikleri zamanlarda hangi dil konuşuluyorsa o dili konuşuyorlar!.. Hititçe, Urartuca, Eski Yunanca, Latince, Eski Fars diliyle, eski Mandarinceyle... Yani, ortadan kalkmış, unutulmuş, artık hiç konuşulmayan ölü dillerle!.. Bizim Germen dilleri bile...

Tarih bilgini Bavyeralı Alman Hans, anlattıklarıyla canımı sıktı; adamı bir çay ısmarlayarak susturdum; kendime de bir çay daha söyledim...

Sonra yine sınıksıkı yumdum gözlerimi... Çevremi dinlemeye çalıştım... Ama, çıt yok!.. Onca kişi, onca kalabalık arasında bu denli sessizlik nasıl olur diye bir daha sıkı sıkı yumup dinlemeye çalıştım çevremi... I ih!.. Kahvede çıt yoktu yine... Yoktu; sadece sessizliğin o kendine özgü sesi vardı beynimin içinde, kulaklarımın diplerinde diplerinde... Ortada sessizliğin sesinden başka ses yoktu!.. İster istemez o sesi dinliyorum, sessizliğin sesini dinliyorum...

Gözlerimi açtım!..

Al işte sana!..

Olacağı buydu!..

Tek başımdım!..

Bir başımdım!..

Kahveci de ocağının başındaydı ve kahvede benden başka müşteri yoktu!..

Gelip ikinci çayımı uzattı kahveci:

- Buyur abi!..

Anlaşılan, az önce kahveye doluşanların hepsi bir anda güüürrr diye çıkıp, göçüp gitmişlerdi geldikleri yerlere!

Kahvede tek başımayken birilerinin gelmesini “varsaymış”tım; onlar da sökün edip gelmişlerdi eski, çok çok eski zamanlardan!..

Sonra da toptan kaybolup sırta kadem basarak uçup gitmişlerdi!..

Ne yapabilirdim “yani”?..

“Yani”, şunu yapabilirdim; vasat zekâlı bir senaryo yazarının kaleminden çıkma, Hollywood filmlerindeki olağanüstü kahramanlardan herhangi birini çağırabilirdim!.. Önleyen mi vardı yani?.. Yani; yani, zorda kalanların yardımına koşan, haddinden fazla iyiliksever bir kahraman!..

Tamam mı?..

Çağırdım bile!..

Adı da Mr. Ok!..

Nasıl isim ama?..

İkinci çayımdan bir yudum içtim içmedim, çıktı geldi Mr. Ok!.. Büyük bir görkemle, bando mızıkayla, yüz bin kişilik bir tribünün tezahüratından daha büyük bir tezahüratla, âlâyı vâlâyla, alkışlarla, saltanatla, tantanayla, coşkuyla geldi... Gelmesi bir kenara, neler yaptı Mr. Ok neler?..

Havalar da taklalar atıp uçarıktan, gitti gitti de tam teşekküllü bir hastanenin bahçesine indi bir seher vakti!.. Ümitli, ümitsiz vaka; hafif, ağır, bir hastane dolusu hasta onun bir işaretiyle sağlıklarına kavuşup ayağa kalkıverdiler!.. İndiler hastanenin bahçesine... Başlarında Mr. Ok... Bir şenlik, bir kıyamet, bir düğün, bir dernek, bir çalgı, bir çengi, davullar, zurnalar, tefler, dümbelekler... El ele, omuz omuza tutuşup dünya âlemin gördüğü belki de en kalabalık, en uzun, en hareketli halay çekildi saatler boyu!..

Derken ayrılıp ordan, neler yaptı Mr. Ok, neler?..

Öksüz, yetim, yoksul, boynu bükük, gözü yaşlı, kimsesiz ne kadar bekâr kız varsa çeyizlerini meyizlerini düzüp dünya evine soktu hepsini!..

Sınava giren binlerce ve binlerce öğrencinin başarılı olmalarını sağladı!..

Bütün gündeliklere, haftalıklara, aylıklara yüzde yüz zam yaptı!

Haftalık çalışma süresini 25 saate indirdi!..

Çarşıda, pazarda, dükkânlarda, avm’lerde, raflarda, tezgâhlarda, vitrinde ne varsa hepsinin fiyatında yarı yarıya tenzilat yaptırdı!..

İşsizlere iş buldu tek tek!..

Küsleri, dargınları, kavgalıları birbirleriyle barıştırdı!..

Dünyanın tüm çocuklarına oyuncaklar ve kitaplar dağıttı!..

Yalanı, dolanı, iftirayı, kapkaçı, hırsızlığı, soygunu, rüşveti, adam kayırmayı, sahteciliği kaldırıverdi yeryüzünden!..

Yeryüzündeki tüm mikropları etkisiz duruma getirdi!..

Bitti mi?..

Bitmedi... Yetmedi...

Yangını, seli, salgını, kazayı, belayı, yer sarsıntısını, tayfunu, borayı, hortumu, yanardağ fıskırmasını, tsunamiyi, yıldırımını, kıtlığı, susuzluğu, kuraklığı yok edip kaldırdı ortadan!..

Yeryüzündeki 200 dolayında ülkede yaşayan yedi buçuk milyar insanı mutlu, sağlıklı, şen-şakrak eyledi!

Sen neymişsin be Mr. Ok!..

En büyük sensin, başka büyük yok!..

Başladı yedi buçuk milyar insan tepine tepine bağırma:

“Herkes seninle gurur duyuyor!..”

Mr. Ok, beşûş, yani güleç yüzle yanıt verdi tepinip bağırana:

“Asıl ben sizlerle gurur duyuyorum!..”

Gelgelelim, onca insan zaptedilebilecek gibi değillerdi... Mr. Ok’a “Herkes seninle gurur duyuyor!” diye bağırmaı sürdürürlerken ansızın onu yakalayıp omuzlara aldılar!.. Asya, Avrupa, Amerika, Afrika, Antarktika, Okyanusya derken yeryüzünde dolaşılmadık yer kalmadı...

Mr. Ok ne yaptı dersiniz; terbiyeli, edepli, alçak gönüllü, efendi, centilmen, çebebi biriydi o ve böylesine pohpohlanmaya kızardı düpedüz... Nitekim kızdı, köpürdü, yüzü kıpkırmızı oldu en sonunda, onu salla sırt eyleyip omuzlayanlara; “İndirin beni buradan!” diye haykırdı... Yere ayak basar basmaz da, nasıl oldu bilinmez, bilinemez, uçtu gitti, toz oldu, görünmez oldu, yok oldu... Yedi buçuk milyar insan şaşırđı, apıştı kaldı...

Kim bilir; belki de vasat zekâlı bir Hollywood senaryo yazarı, “Mr. Ok’un Dönüşü” adını vereceği “devam senaryosu”nda onunla ilgili yeterli bilgileri verir; Mr. Ok da serüvenden serüvene atılıp, olağanüstü, haddinden fazla iyilikseverliğiyle insanların yardımına koşup onları mutlu kılmayı sürdürür!..

Aslan Mr. Ok!..

Seninle ben de gurur duyuyorum!..

Hadi güle güle sana!..

Yolun açık olsun!..

Oh be!..

Kalktım; çıktım kahveden dışarı...

Dışarıda bir baktım...

Gökyüzü renginde bir gökyüzü!..

Güneş renginde bir güneş... Bulut renginde bulut...

Her nesne kendi renginde... İnsanlar kendi, beton apartmanlar kendi, ağaçlar kendi renklerinde... O can sıkıcı, bunaltıcı, itici, karamsar, kötümser, soğuk, kurşuni, berbat renklerinde...

Canım bir sıkıldı, bir sıkıldı; bir efkârlandım, bir efkârlandım; bir hüznümlendim, bir hüznümlendim...

Oysa ne hoştu, ne güzeldi...

Bir “mesela” demiş, kapıyı kendi kendine açtırmış, odaya girmiş, içindekileri bir bir, yegân yegân görmüştüm...

Bir “diyelim ki” demiş, önüme çıkan her bir şeyi anaokulu öğrencileri gibi renkten renge boyayıp dünyayı rengârenk macuncu hokkasına çevirmiştım!..

Bir “varsayalım” demiş, yetmiş iki buçuk milletten birer örneği toplayıvermişim kahveye!.. vaktiyle yaşamış, şimdi yaşayanlardan birer örnek!..

Bir “yani” demiş, neler neler yaptırmıştım dünyanın en haddinden fazla iyiliksever kahramanı, Hollywood Ürünü Mr. Ok’a!..

Oysa, evden dışarı çıkmalı daha on dakika olmuş ya da olmamıştı; neler yaşamıştım neler, neler görmüş, neler işitmişim neler...

Oysa şimdi; her şey eskisi gibi... Eskisi gibi donuk, sönük, soğuk, itici, can sıkıcı, kötümser, karamsar!..

Karar verdim...

Benim sevgili “mesela” mı, “diyelim ki” mi, “varsayalım ki” mi, “yani” mi nerelere kaçıp gitmişlerse arayıp tarayıp bulacaktım!..

İşte bu kadar!..

Kararlı adımlarla yürüdüm...